

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy**

Bydgoszcz, dnia kwietnia 2011 r.

**Pan
Henryk Tucholski
Dyrektor Sądu Okręgowego
w Bydgoszczy**

P/10/008
LBY-4100-02-02/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy przeprowadziła w Sądzie Okręgowym w Bydgoszczy (zwanym dalej „Sądem”) kontrolę w zakresie wykonania budżetu państwa w 2010 r. cz. 15/01-Ministerstwo Sprawiedliwości i cz. 15/02-15/12 Sądy apelacyjne, przez dysponenta środków budżetowych trzeciego stopnia.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 29 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami działania Sądu w zakresie objętym kontrolą.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia kontroli i wynikające z nich oceny cząstkowe.

1. NIK pozytywnie ocenia wykonanie planu dochodów budżetowych.

Zrealizowane przez Sąd w 2010 r. dochody budżetowe w kwocie 8.442,4 tys. zł były wyższe o 1.090,3 tys. zł (14,8%) w porównaniu do planowanej wielkości (7.352,0 tys. zł) i wyższe o 1.313,3 tys. zł (18,4%) od wykonania w 2009 r.

¹ Dz. U. z 2007 Nr 231 poz. 1701 ze zm.

Dochody były przekazywane na rachunek budżetu państwa w prawidłowych kwotach i w terminach określonych w § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa².

Na dzień 31 grudnia 2010 r. należności wyniosły 2.144,8 tys. zł. Zaległości netto w kwocie 1.697,1 tys. zł były wyższe o 54,0% w porównaniu do ich stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. (1.101,7 tys. zł). Zaległości z lat poprzednich (sprzed 2010 r.) w wysokości 922,9 tys. zł stanowiły 54,3% ich ogółu.

Kontrola podejmowanych działań wobec dłużników w odniesieniu do 10 najwyższych kwotowo zaległości (opłaty i koszty karne wymierzone wg ich stanu na dzień 31.12.2010 r.) na łączną kwotę 622,6 tys. zł (36,7% ogółu zaległości) wykazała prowadzenie działań windykacyjnych wobec dłużników zgodnie z przepisami rozdziału VIII ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy³ (w odniesieniu do grzywien nałożonych przez Sąd) oraz art. 206 tej ustawy (w odniesieniu do wymierzonych należności sądowych). Wysłano do zobowiązanych wezwania do zapłaty i upomnienia oraz podjęto działania w celu wyegzekwowania należności, w tym wszczęto postępowania komornicze.

Badanie 20 pozycji sum depozytowych, stanowiących zaliczki i poręczenia majątkowe na kwotę 870,4 tys. zł (21,5% obrotów w ciągu 2010 r.) wykazało celowość przetrzymywania 18 z nich (866,4 tys. zł), z powodu nie zakończenia do końca 2010 r. spraw do których zostały wniesione. Pozostałe badane depozyty zostały rzetelnie i terminowo rozliczone.

W 2010 r. odnotowano 8 przypadków umorzenia zasądzonych grzywien i kosztów należności sądowych i ich odpisania na łączną kwotę 32,7 tys. zł, z powodu przedawnienia dochodzenia. Przyczyną był brak majątku do egzekucji komorniczej lub stałe zamieszkanie dłużników za granicą.

2. NIK ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami wykonanie wydatków ze środków budżetowych.

Zrealizowane przez Sąd w 2010 r. wydatki w kwocie 33.644,9 tys. zł były niższe o 138,5 tys. zł (o 0,4%) w porównaniu do planowanej wielkości (33.783,4 tys. zł) i wyższe o 3.568,4 tys. zł (o 11,9%) od wykonania w 2009 r. Planowane wydatki odniesione zostały do podzadań ustalonych w ramach układu budżetu zadaniowego.

Największy udział w strukturze wydatków Sądu miały wydatki na wynagrodzenia w łącznej kwocie 19.295,4 tys. zł (57,3%). Wydatki te w poszczególnych statusach zatrudnienia, nie przekroczyły limitu określonego w planie finansowym.

² Dz. U. Nr 116, poz. 784

³ Dz. U. Nr 90, poz. 557 ze zm.

Uzyskane ze środków rezerwy celowej budżetu państwa środki w kwocie 16,8 tys. zł wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem na sfinansowanie skutków 7% podwyższenia wynagrodzeń dla nauczycieli zatrudnionych w Rodzinnym Ośrodku Diagnostyczno-Konsultacyjnym przy Sądzie (od 01.09.2010 r.)

W trakcie roku budżetowego w 9 przypadkach wydatkowano środki powyżej wielkości ustalonej w planie finansowym dla wydatków w 6 paragrafach klasyfikacji budżetowej na łączną kwotę 61.233,98 zł, co było niezgodne z art. 162 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴, zwanej dalej „uofp”. Dokonanie przeniesienia planowanych wydatków w obrębie podziałek klasyfikacji budżetowej następowało dopiero po dokonaniu wydatków. Najwyższe kwoty bez wcześniejszej zmiany planu finansowego w wysokości 50.651,90 zł nastąpiły w grudniu 2010 r. i dotyczyły sfinansowania zobowiązań wynikających z 5 dowodów księgowych, zaakceptowanych do wypłaty przez Głównego Księgowego Sądu. Zgodnie z art. 54 ust. 3 pkt 3 uofp, złożenie podpisu przez głównego księgowego na dowodzie księgowym oznacza, że zobowiązania wynikające z operacji mieszczą się w planie finansowym jednostki. Zmiana planu finansowego dokonana została z dniem 31.12.2010 r. Odpowiedzialnym za przekroczenie planu wydatków był Pan Dyrektor jako dysponent trzeciego stopnia w zakresie dysponowania środkami budżetu Sądu.

Kontrola wydatków rzeczowych i majątkowych na łączną kwotę 2.281,8 tys. zł, stanowiących 6,8% ogółu zrealizowanych wydatków (33.644,9 tys. zł) wykazała, że wydatkowano je zgodnie z przeznaczeniem, a wybór wykonawców dostaw i usług obejmujących wydatki na kwotę 221,2 tys. zł dokonany został zgodnie z procedurami określonymi w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁵.

NIK zwraca uwagę na nieujęcie na pozabilansowym koncie 998 zaangażowania wydatków na kwotę 355,7 tys. zł, wynikających z 5 umów zawartych przez Pana Dyrektora, tj. umowy: nr 5/2010 zawartej w dniu 18.05.2010 r z Zakładem Instalacji Systemów Alarmowych s.c. w Bydgoszczy (134.480,45 zł); nr SZP-273-11/2009 z dnia 01.12.2009 r. zawartej w dniu 01.12.2009 r. z Przedsiębiorstwem Wielobranżowym MICROS z siedzibą w Bydgoszczy (26.310,83 zł) – realizowanej w 2010 r.; nr SZP-237-5/2010 z dnia 04.08.2010 r. zawartej z LOGON spółką z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy (25.620,00 zł); nr SZP-237-7A/2010 z dnia 25.11.2010 r. zawartej z LOGON spółką z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy (94.794,00 zł); nr SZP-273-5A/2010 z dnia 04.08.2010 r. zawartej z TALEX SA z siedzibą w Poznaniu (74.511,50 zł). Powyższe wynikało z nie przedstawienia przez

⁴ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

Pana Dyrektora umów Głównemu Księgowemu Sądu. Zgodnie z art. 54 ust. 1 pkt 2 uofp, wykonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi należało do zadań głównego księgowego.

Niewykorzystane środki budżetowe w kwocie 138,5 tys. zł zostały terminowo zwrócone na rachunek bieżący dysponenta wyższego stopnia.

Nie przeprowadzono spisu z natury rzeczowych aktywów trwałych wg stanu na dzień 31.12.2010 r., z uwagi na jego dokonanie w styczniu 2009 r. Przeprowadzono spis z natury rzeczowych aktywów trwałych oraz inwentaryzację w drodze uzgodnienia sald i w drodze weryfikacji, zgodnie z art. 26 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶, zwanej dalej „ustawą o rachunkowości”. Inwentaryzacja nie wykazała niezgodności.

Zobowiązania ogółem na koniec grudnia 2010 r. wyniosły 1.606,6 tys. zł (w całości niewymagalne) i dotyczyły dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi oraz wydatków materialnych, których termin płatności przypadał w styczniu 2011 r. W zobowiązaniach nie występowały zobowiązania dotyczące tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń. Nie występowały zobowiązania przeterminowane.

3. Najwyższa Izba Kontroli, w oparciu o wylosowane metodą monetarną MUS, przy zastosowaniu narzędzia informatycznego „Pomocnik Kontrolera PK-5”, 131 dowodów księgowych oraz 7 dowodów dobranych celowo w wyniku przeglądu analitycznego, pozytywnie opiniuje skuteczność systemu księgowości i kontroli finansowej (zgodność) oraz pozytywnie opiniuje poprawność i rzetelność ksiąg rachunkowych (wiarygodność).

3.1. W zakresie poprawności formalnej (zgodności) dowodów i zapisów księgowych oraz kompletności i poprawności w zakresie kontroli bieżącej i dekretacji w badanej próbie (131 zapisów o wartości 3.844.056,08 zł) nie stwierdzono nieprawidłowości. W odniesieniu do poprawności formalnej zapisów dowodów dobranych celowo w wyniku dokonanego przeglądu analitycznego w oparciu o program FK-skan ver.2., stwierdzono nieprawidłowości w 5 zapisach o wartości 6.563,11 zł, dotyczące błędnej sekwencji dat (operacji, dowodu, księgowania).

3.2. Badana próba nie wykazała nieprawidłowości skutkujących na sprawozdawczość bieżącą i roczną.

3.3. W zakresie wiarygodności ksiąg rachunkowych, kontrola transakcji pod kątem prawidłowości: wartości transakcji, okresu księgowania, kont syntetycznych, kont

⁶ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

analitycznych w podziałkach klasyfikacji budżetowej; nie wykazała nieprawidłowości. Badane transakcje miały miejsce w odpowiednim okresie sprawozdawczym.

4. Pozytywnie ocenia się stosowany system rachunkowości i kontroli wewnętrznej, zgodny z wymogami ustawy o rachunkowości. NIK zwraca uwagę, że wskutek niewłaściwego ustawienia stosownych parametrów w użytkowanym systemie księgowości komputerowej "System Finanse-Księgowość OrCom+", zapisy księgowe nie były zatwierdzane na bieżąco (w trakcie miesiąca), tj. nie były przenoszone do archiwum komputerowego tego systemu. W związku z tym zapisy pozostające w buforze przechowywane były dłużej niż do czasu sporządzenia sprawozdania za okres którego dotyczyły, co było niezgodne z art. 23 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Nie miało to jednak wpływu na sprawozdawczość. Z dniem 01.01.2011 r. rozpoczęto przenoszenie z bufora wszystkich zapisów dotyczących miesiąca sprawozdawczego przed sporządzeniem sprawozdań.

5. NIK pozytywnie opiniuje prawidłowość i rzetelność rocznych sprawozdań budżetowych. Dane wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-23, Rb-27 i Rb-28 oraz Rb-N i Rb-Z wg stanu na koniec IV kwartału 2010 r. były zgodne z ewidencją księgową. W czasie kontroli dokonane zostały uzasadnione korekty sprawozdań rocznych Rb-27 wraz ze sprawozdaniem Rb-N i Rb-28 z wykonania planu wydatków.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1.** Dokonywanie wydatków w wielkościach ustalonych planem finansowym dla poszczególnych podziałek klasyfikacji budżetowej.
- 2.** Bieżące ewidencjonowanie zaangażowania wydatków budżetowych, stosownie do zawartych umów.
- 3.** Bieżące (w trakcie miesiąca) zatwierdzanie zapisów księgowych, poprzez ich przenoszenie z bufora do ksiąg rachunkowych.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonaniu wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków ujętych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.